

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

ANALYSIS|| FIDEI CA=||THOLICAE,||

Valencia, Gregorio de

Ingolstadii, 1585

VD16 V 55

Analysis Fidei Catholicae, &c. Pars Secvnda. Non Satis Ad Salvtem Est
Credere In genere vniuersam doctrinam Christianam esse veram, nec
etiam omnino sufficit aliqua doctrinæ præcipua capita in specie ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47934)

ANALYSIS

FIDEI CATHO-

LICAE, &c.

PARS SECVNDA.

NON SATIS AD SAL-
VTEM EST CREDERE IN

*genere uniuersam doctrinam Christianam esse
veram, nec etiam omnino sufficit aliqua doctrina præcipua capi-
ta in specie tenere, sed simul quoque necesse est, nihil falsi
determinatè quod in aliqua fidei questione cum
vera sententia doctrina Christiana pu-
gnet, pertinaciter cre-
dere.*

SVnt, vt intelligo, non pauci, qui
posteaquam Sectariorum fraude ab Ec-
clesia Catholica abducti, nullo se firmo
fundamento ad veritatem in tanta do-
ctrinarum varietate cognoscendam niti
posse, nisi ad Ecclesiam redeant, animaduertunt: perni-
ciosissima opinione conscientias exulceratis mederi, &
desperationi, à qua non longè absunt, obsistere student.
Sibi enim persuadent, modò aliquis Deum & Christum
& præcipua fidei capita fateatur, nihil interesse præterea
quid credat, aut quorum disciplinam sequatur, vt adipi-
scatur salutem. Aduersus quem errorem, assertio iam

H 3

posita

*Non posse ho-
minem secun-*

*dum quamli-
ber fidem sal-
uari.*

PROBATIO I.

^a Philip. 3.

^b Eph. 4.

Hebr. 11.

posita confirmanda est, ut ordinem etiam, quem initio nobis proposuimus, persequamur.

AC primū quidem demonstrari hæc assertio potest hoc modo. Si de aliquibus omnino fidei capitibus cōtra sententiam veram aliorū Christianorum, quod velis credas; non vna & eadem fides erit apud te, quæ est apud verè Christianos omnes, sed alia diuersa: non enim *id ipsum* quod alij sapias, nec *in eadem permanebis regula*, sicut ad vnitatem fidei requirit^a Apostolus. Si autem non vna & eadem fides est apud te, quæ sit etiam apud verè Christianos omnes; non habebis fidem Christianam; hæc enim vbiq̄ue est^b vna, sicut *unum Baptisma*. Si autem fidem Christianam non habebis; Deo gratus esse non poteris. *Sine fide enim* (vtique Christiana) inquit Apostolus, *impossibile est placere Deo*. Quod si Deo gratus non eris; certè nec poteris saluus esse. Igitur, ut hoc vltimum ex primo concludamus, si quod velis credas, nequaquam poteris consequi salutem. Hoc certè probationis filum omni ex parte ferreum est, neque potest dirumpi vllō modo.

PROBATIO
II.

^a Matth. 28.

^b Mar. 16.

^c Matth. 7.

^d Rom. 16.

DEINDE, Nemo hæreticus, nemo Sectarius, nemo infidelis, nemo incredulus, nemo falsus propheta, aut magister mendax, aut lupus rapax, docēs peruersa, &c. nisi ante mortem resipuerit, salutem consequi poterit. Hoc enim manifestè Scriptura declarat, cum vniuersè de iis omnibus absq; vlla vel personarum vel erroris (qui quidem cum doctrina fidei pugnet) exceptione hunc in modum pronunciat: ^a *Docete omnes gentes. Qui non^b crediderit (non dicit, hoc aut illud, sed absolutè, Qui non crediderit) condemnabitur.* ^c *Attendite à falsis Prophetis, qui sunt lupi rapaces, &c.* ^d *Obseruetis eos, qui dissensiones, præter doctrinam quam vos accepistis faciunt, & declinate ab illis. Huiusmodi enim*

enim Christo Domino nostro non seruiunt.] ^e Doctrinis variis & peregrinis nolite abduci.] ^f Hæreticum hominem post unam aut alteram admonitionem deuota, quoniam est proprio iudicio condemnatus. Si quis uobis euangelizauerit, ^g præter id quod accepistis, anathema sit.] Si quis uenit ad uos & ^h hanc doctrinam non affert, nolite recipere, nec aue ei dixeritis.] Manifesta sunt opera carnis fornicatio, inuidia, dissensiones, ⁱ secta, &c. Qui talia agunt, regnum Dei non possidebunt.] Erunt in uobis magistri mendaces qui introducent ^k sectas perditionis, superinducentes sibi celerem perditionem.] Nunc ne sim sententiis similibus recensendis prolixior, ita rationem concludo: Omnis qui obstinatè & contumaciter contra veram fidei sententiam arbitrato suo aliquid omnino credit, est hæreticus, infidelis, incredulus, sectarius; atque etiam, si alios quidem doceat, falsus propheta, magister mendax, lupus rapax, &c. Igitur cum nemo qui est talis salutem consequi possit, ut probatum est; nemo quoque poterit consequi salutem, qui pro libito contra sententiam fidei aliquid obstinatè & contumaciter credat.

SED & contra eos etiam, qui arbitrarentur unumquemque non prorsus Atheum (sive is Christi doctrinam recipiat sive non recipiat) secundum sectam uiuendo suam, modò nihil contra conscientiam admitteret, saluari posse: licet nobis etiam, absque testimonio Scripturæ, huiusmodi sanè firma rectæ rationis argumentatione uti. Si qui libet secundum sectam suam salutem consequi potest, causa necessariò erit, quia vel omnes omnino sectæ, quæ possint esse, placent atque probantur per se ipsæ Deo: vel quia omnes qui sectis addicti sint, excusari per inuincibilem ignorantiam poterunt: vel certè quia ipsa opinio, quantumcunque vincibilis, omnes excusabit qui secundum conscientiam suam, id est, congruenter cum

PROBATIO
III.

Non posse unumquemque, secundum quamlibet sectam saluari ratione quoque euidenti demonstratur.

e Hebr. 13.
f Titum. 3.
g Galat. 1.
h 2. Ioan. v. 10.
i Galat. 5.
k 2. Petri. 2.

cum eo quod ipsi putant, uiuant, & sentiant. Sed neque omnes sectæ per se placent Deo: neque omnes qui sectis addicti sint, excusari per inuincibilem ignorantiam poterunt: ac multò etiam minus opinio qualiscunque, si sit vincibilis, excusabit. Igitur non omnes secundum quamlibet sectam salutem consequi poterunt.

*Non posse oēs
sectas placere
Deo.*

Iam confirmo singula. Ac primùm, non omnes certè sectas per se ipsas probari Deo, planissimum est. Nam cum plerasque opiniones differentium sectarum, atque adeò etiam nata ex opinionibus actionum studia, oporteat inter se pugnare: fieri nequit, ut quælibet sectæ per se sint diuinæ voluntati consentaneæ. Inde enim (quod est per absurdum) sequeretur, eundem ipsum Deum auersari quod approbat, & id vetare, quod sibi tamen placet. Etenim ex omnibus contrariis ac repugnantibus actionibus necesse est quasdam esse, cum recta ratione cõgruentes, ac proinde probari, vel etiam imperari à Deo: eas autem quæ ex contrario his repugnant, necesse est item esse hoc ipso à recta ratione auersas, ideoque peccata, Deo inuisa, ab eoq; prohibita. Ita si opiniones omnes & actiones quarumlibet sectarum Diuinæ voluntati consentaneæ sunt: cum quædam ex illis, ut ostensum est, Deo sint exosæ & ab eo prohibite: consequetur, ut dicebamus, aliquid auersari Deum, quod ipse tamen approbet, & id ipsum vetare, quod sibi tamen placet. Accedit quod si proprius etiam disciplinas inspicimus earum sectarum quarum notitiam tenemus, ut Gentilium, Iudæorum, Turcarum, hæreticorum; in singulis prauos errores, atq; adeò actionum instituta peruersissima facilè animaduertimus, quæ esse quidem media salutis consequendæ, ipsi grata Deo, neque cogitari sine summo scelere, neque dici sine atroci blasphemia potest.

Iam

Iam verò quòd per inuincibilem ignorantiam aliqui quandoque excusentur, fieri quidem potest: vt autem ita excusentur omnes, non est vllò modo probabile. Quis enim credat, omnino nullos esse ex omnibus Sectariis, qui & idoneo iudicio præditi sint, & opportunitatem aliquando habeant, ad cognoscendum veritatem? Quod si multis (vt sanè fit) facultas hæc suppetit: multi profectò possunt vera scientia comparanda vincere ignorantia errorem. Quare non omnes Sectarij ignorantia inuincibili excusabuntur.

Per ignorantiam inuincibilem non posse Sectarios omnes excusari.

Multò etiam minus ipsa opinio falsa excusabit (nam hoc erat in partitione nostra postremum) si voluntaria sit, hoc est, si in ea peruicaciter persistas, cum veritatem cognoscere bene possis. Inest enim vel maximè in ipsis etiam prauis opinionibus, cum alioquì deponi possunt, turpitudine: à qua proinde non magis honestari opus aliquod improbum potest, quàm illustrari (v. g.) obscurus locus à tenebris. Itaque & hæresis, cum error ipse sit peruersa de rebus diuinis opinionis, peccatum est maximum: nec ipsis etiam prædicis Philosophis, qui modo rationem sequerentur, ignotum fuit, summam esse impietatem in falsis atque improbabilibus sententiis de Deo. Denique nullum omnino esset peccatum in falsi cultus superstitione, si opinio ipsa falsa per se, tum etiam cum deponi potest, à peccato excusaret. Quis enim in eo genere delinquit, qui non falsò arbitretur obsequium se præstare Deo? Ergo falsa opinio, cum est quidem voluntaria & vincibilis, non modò nō omnes Sectarios, sed ne vllum quidem à peccato excusare ipsa potest. Quod quidem non modò ratio recta, vt ostensum est, docet, sed etiam ^a Scriptura diuina confirmat multis in locis.

Vincibilis ignorantia quare neminem Sectarium excuset.

Ubiunque significatur esse aliqua peccata ex ignorantia, vt Psal. 18. Ioan. 16. v. 2. & 1. ad Cor. 2. &c.

I Huc

*Confirmatur
adhuc magis il-
la eadem pro-
batio.*

*Etiā si Secta-
rij omnes per
ignorantia ex-
cusarentur: ta-
men non pos-
sent illi omnes
saluari.*

Huc accedit, quod si maximè vel inuincibilis igno-
rantia, vel opinio qualiscunque eos omnes (quod fieri
non potest) à peccato excusaret, qui sectis quibuscunque
dediti sunt: tamen inde non statim consequitur, ut quis-
que possit secundum sectam quamlibet adipisci salutem.
Namque ut salutem consequaris, satis tibi non est, ut à
peccato in prauis alioquin actionibus excuseris: sed præ-
terea etiam necesse est, ut aliquibus mediis consequen-
dæ salutis, per se rectis, & diuina prouidentia ad eam rem
instituta, utare. Cuiusmodi sunt, fides, pœnitentia, &c.
Ut enim Deus ipse hominibus præstituit finem vltimum,
id est, summam beatitudinem: sic etiam ad ipsum perti-
nuit media etiam aliqua & bona & necessaria constitue-
re ad perueniendum in eum finem. Quod si terminum
tantum & non etiam viam hominibus ostendisset, non
illius esset prouidentia perfecta. Non est autem conse-
quens, si per ignorantiam aut opinionem in prauis actio-
nibus à peccato excusaris, ut etiam utaris eiusmodi me-
diis, quæ per se sunt bona & necessaria ad salutem. Quo-
niam igitur (ut demonstratum est) neque omnes sectæ
per se placent Deo: neque omnes Sectarij per ignorantiam
inuincibilem aut opinionem excusabuntur; nec, si
maximè excusarentur, ideò futurum esset, ut omnes ad-
hiberent media per se necessaria ad salutem: perspicuum
est, eos desipere, qui in vniuersum omnibus, secundum
quamlibet sectæ disciplinam, salutem pollicentur.

PROBATIO
III. ab au-
ctorit. Patrū.

*In tractatu de
fide, Rufino
interprete, nõ
lõgè ab initio.*

LONGE verò secus sanctissimi & eruditissimi Patres ar-
bitrati sunt, qui vel si minimum aliquid cõtra fidem
credatur, eo ipso fidem atque salutem amitti constanter
tradiderunt. Ita enim scriptum reliquit B. Gregorius Na-
zianzenus: Nihil, inquit, periculosius his hæreticis esse
potest, qui cum integrè per omnia decurrant, vno tamen
verbo,

verbo, tanquam veneni gutta, veram illam ac simplicem fidem Dominicam, & exinde Apostolicæ traditionis, inficiunt.] Ac D. Hieronymus, ubi de Origenis erroribus agit, disertis verbis affirmat, *propter unum etiam verbum aut duo, que contraria essent fidei, multas hæreses eiectas esse ab Ecclesia.*] Hinc quoque D. Basilius apud Theodoretum: *Qui sunt, inquit, in sacris literis educati, ne unã quidem syllabam diuinorum dogmatum prodi sinunt, sed proistiis defensione, si opus sit, nullum non mortis genus libenter amplectuntur.*] Atque idem etiam D. Augustinus hæreticum hominem & ab Ecclesia alienum ita describit: *Qui in Ecclesia, inquit, Christi, morbidum aliquid prauumq; sapiunt (non dicit, qui de omnibus doctrinæ partibus prauè sentiunt; sed: Qui morbidum ALIQUID, si correpti ut sanum rectumq; sapiant resistunt contumaciter hæretici fiunt, & foras exeuntes habentur in inimicis.*] Et præclarè hoc idem ante Augustinum ita confirmauit Diuus Cyprianus: *Neque enim, inquit, Dominus noster Iesus Christus, cum in Euangelio suo testaretur, Aduersarios suos esse eos, qui secum non essent, aliquam speciem hæreseos designauit; sed omnes omnino hæreticos, qui secum non essent, & secum non colligentes gregem suum spargerent, Aduersarios suos esse ostendit, dicens: Qui non est mecum, aduersum me est. & qui mecum non colligit, spargit. Item Beatus Ioannes Apostolus, nec ipse ullam hæresim aut schisma discreuit, sed uniuersos qui de Ecclesia exissent Antichristos appellauit, dicens: Audistis, quia Antichristus venit, nunc autem Antichristi multi facti sunt. Ex nobis exierunt, sed non fuerunt ex nobis. Si enim fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum. Vnde apparet, Aduersarios Domini Antichristos omnes esse, quos constat, à caritate atque ab unitate Ecclesiæ Catholicæ recessisse.] Nec quidquam potest ad hanc rem illa D. Athanasij sententiã proferri clarius: *Quicumque vult, inquit, saluus esse, ante omnia**

Lib. 3. Apolog. aduers. Ruffin. non multò post med.

Apud Theodoret. lib. 4. bist. Ecclesiast. cap. 17.

Lib. 18. de ciuit. Dei, ca. 51.

Cyprian. lib. 1. epist. 6. ad Magnum.

Luc. 11.

1. Ioan. 2.

In Symb.

opus est, ut teneat fidem Catholicam, quam nisi quisque INTEGRAM inuiolatamq; seruauerit, absque dubio in æternum peribit.] Sic ille in fidei symbolo, quod apud Aduersarios etiam obtinuit auctoritatem. Quod enim ibidem Athanasius subiungit: *Fides autem Catholica hæc est, &c.* nō significat, illos dūtaxat articulos, quos de mysterio sanctissimæ Trinitatis atque incarnationis commemorat, continere in vniuersum ipsam fidem integram: sed eos certè vel maximè etiam ad fidem integram pertinere: id quod ibi Diuus Athanasius ex instituto agebat. Itaque si quis negaret (v.g.) Baptismum esse Sacramentum, vel aliam eiusmodi sententiam fidei sine controuersia certam, neque tamen ab Athanasio propositam in eo symbolo; in æternum profectò, ex mente quoque sententiaque Athanasij, esset periturus, eò quòd fidem integram non seruaret.

Hebr. 11.

Quæ cum ita sint, non est profectò cur sine illa fide vnde quaque incorrupta atque integra, quam Apostolus sperandarum substantiam rerum (hoc est, quasi basim atque fundamentum spei vitæ æternæ) esse, verissimè definiuit, salutem sibi quisquam apud Sectarios pollicatur. Neque enim aliquis vllam excusationem perfidiæ suæ ob difficultatem inueniendæ sincerissimæ veritatis prætereundæ poterit, cum facile alioqui sit (inquit præclare Diuus Irenæus) *veritatem ab Ecclesia sumere, nempe inquam, tanquam in depositorium diues, plenissimè Apostoli contulerunt omnia quacumque sunt veritatis, ut omnis, QUI CUMQUE VELIT, summat ex ea potum vitæ. Hæc est enim* (inquit) *vitæ introitus, omnes autem reliqui, fures sunt & latrones: propter quod oportet deuitare quidem illos. Quæ autem sunt Ecclesiæ, cum magna diligentia diligere, ab eaq; accipere veritatis traditionem.* Ac sanè mihi Diuus Augustinus non modò Honoratum

Lib. 3. cap. 4.

Lib. de utilit.
cred. cap. 8.

noratum Manichæum (cui ille scribebat) sed etiã vnum-
quemq; eorum, qui in indaganda nunc veritate extra Ec-
clesiam Catholicam inani labore se defatigant, saluber-
rimis illis verbis adhortari videtur: *Si iam, inquit, satis tibi*
iactatus videris, finemq; huiusmodi laboribus vis imponere, se-
quere viam CATHOLICÆ disciplina, qua ab ipso Christo per Apo-
stolos ad nos usq; manavit, & ab hinc ad posteros manatura est.
Sed quemadmodum sola Ecclesia Catholica Romana,
legitima sit Christi Ecclesia, in qua veritas incorrupta
doctrinæ, iuxta istorum sanctissimorū Patrum, vel potius
ipsius Christi præceptum, quærenda sit, suo loco postea Parte VI
demonstrabitur. Nunc ad ea, quæ sunt nobis deinceps
proposita, progrediendum est.

ANALYSIS

FIDEI CATHO-
LICAE, &c.

PARTI TERTIA.

DVBITANDVM NON
EST, QVIN ALIQUA EX-
stet auctoritas ad iudicandum de fidei contro-
uersis omnibus, infallibilis, per quam in omni determinata qua-
stione cognoscere fideles omnes commodè possint, qua
sit Christi verissima sententia &
doctrina.